СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 203. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 1-го ВЕРЕСНЯ 1948. — No. 203. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 1, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОМАНДА АРМІЇ ВЖЕ ПОКЛИКАЄ ПЕРШИХ РЕКРУТІВ

Вашингтон, 30 серпня. — Краєва команда армії видала наказ до поборових бюр, щоб уже на листопад вибрати 10,000 зареєстрованих рекрутів до активної служби при війську. Цей розпорядок вийшов від Муніципальної Ради, яка діє з доручення департаменту краєвої оборони.

Повітряні сили й маринарка докищо не потребують свіжих рекрутів тому, що вони дістають їх зпоміж добровольців. Їх тепер така кількість, що вистарчить до 30 червня 1949 р. Так само й армія дістає свіжих рекрутів зпоміж добровольців, одначе менше ніж інші ділянки зброї. Армія потребує тепер 15,000 рекрутів, але тому, що зголосилося 5,000 добровольців, тільки 10,000 треба буде покликати обовязково. Це число буде покликане з різних стейтів на підставі певного ключа.

Першого дня обовязкової бранки зголосилося 900,000 молодців у віці 25 літ. Між ними є багато ветеранів з другої світової війни, які не вислужили трьох місяців. У деяких поборових бюрах були поставлені пікетчики, які взивали до бойкоту поборового закону, одначе тому, що в законі нема передбаченої кари за таку агітацію, поліція не проганяла пікетчиків.

ГОЛОВА ШПИГУНСЬКИХ ЗАГОВІРНИКІВ ВІДМОВЛЯЄ ЗІЗНАНЬ.

Ню Йорк. — Підкомісія неамериканських діянь палати репрезентантів приїхала до Ню Йорку, щоб переслухати Александра Стівенса, знаного теж під іменем Дж. Пітерса, про його ролю в справі шпигунства комуністів серед урядових чинників. Стівенса назвав головою змовників Витакер Чемберс, редактор Тайм Магазин, який сам був колись федеральним урядовцем і сповняв службу для комуністів. Стівенс призначений на депортацію до Чехословаччини, звідки він походить і не постарався стати громадянином Америки. Коли його поділкала підкомісія до відповіди на поставлені питання, він заявив, що відмовляє зізнань тому, щоб не стягати проти себе обвинувачення. Підкомісія заявила, що буде домагатися на нього кари за погорду конгресу.

Після невдалого переслухання перед конгресовою підкомісією покликано Стівенса на переслухання в справі депортації. Тут склав свідоцтво бувший комуніст Джордж Гювит, що Стівенс був головою комуністичної ячейки, яка мала на цілі висилати студентів з Америки до Школи Леніна в Москві, де їх навчали, як вести підземну діяльність. Про себе сказав Гювит, що самий був там студентом, одначе він зрозумів, що його будуть уживати на підривну роботу в Америці й тому покинув цю школу.

Чому Чемберс старався за федеральне становище?

Підчас прилюдного переслухання редактор Чемберс подав причини, чому він старався за федеральну службу, хоч був ще на услугах комуністів. Його мотиви були такі: Коли б він був покинув комуністичну службу, тоді комуністи могли б були потайки його замордувати. Щоб цьому перешкодити, він зажадав від Стівенса й Сільвермана, щоб вони постаралися для нього за працю в федеральнім уряді. Тоді він мусів покинути своє прибране комуністичне імя „Карл" і виявити своє правдиве імя. Коли б тоді комуністи пробували його замордувати, вони були б наразили себе на слідство збоку Федерального Бюра Інвестиґацій, отже вони мусіли залишити думку тайного вбивства. Коли Чемберс дістав федеральний джаб, він негайно повідомив Адольфа Берлі, асистента секретаря стейту, про затії комуністів в уряді. Покликаний на свідка, Берлі заявив, що він звернув увагу на доноси Чемберса і зробив усе, що до нього належало.

Яна Масарика замордували — каже Папанек

Ню Йорк, 31. серпня. — Д-р Ян Масарик, останній міністер закордонних справ вільної Чехословаччини, не поповнив самогубства дня 10. березня 1948 р., як це загально поширене, а його замордували вороги демократичного режиму — з таким твердженням виступив прилюдно д-р Ян Папанек, останній делеґат з режиму Масарика до Обєднаних Держав. Папанек не каже точно, хто його замордував, одначе заключення таке, що зроблено це на доручення теперішнього комуністичного уряду в Празі. Простого доказу на вбивство нема, є лише лікарський протокол, зладжений з оглядин після Масарикової смерти, а цей протокол вимовно свідчить проти загально поширеного твердження, що Масарик поповнив самогубство через скок з вікна. Лист, який нібито мав Масарик написати до Сталіна перед смертю, а якого копію оприлюднено у Франції, вважає Папанек за підроблений. На підставі лікарських оглядин трупа Папанек твердить, що перед смертю Масарик боровся з напасниками, підчас боротьби вони поломили йому пяти на ногах, а викидаючи з вікна, поранили йому груди й живіт. Тому, що підстава вікна була закривавлена, її нарочно вирізали і затерли докази передсмертної боротьби — каже Папанек. — Він мав незабаром виїхати до Женеви на наради комісій Обєднаних Держав, хоч теперішній уряд Чехословаччини усунув його зо становища делеґата до О.Д.

ХАРАКТЕРИЗУЄ СВІТОВИЙ КОНГРЕС МЕНТАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ

Ню Йорк. — Про осяги Світового Конгресу Ментальної Гігієни видав осуд д-р Карл Бінгер, після свого повороту з Лондону. Він був членом Міжнародного Комітету Ментальної Гігієни, який займався скликанням конгресу і мав нагоду слідити за його перебігом в половині серпня в Лондоні. Він схарактеризував конгрес як „успішний експеримент у міжнародному житті", що не було жадних інцідентів і що делеґати могли з собою зустрічатися приязно. Вони ствердили, що причиною війни є невротичні недуги дитинного віку. Тому, що причина до війни наперед повстає в людських умах, треба звернути увагу на здорова ума в дитини і защеплювати в неї конечність мирного життя.

ДВА УКРАЇНЦІ ПЕРЕВИБРАНІ В АЛБЕРТІ

Едмонтон, Алберта, Канада. — Суспільно-кредитова партія („СіСіЕф") вийшла знову переможно при найновіших виборах в провінції Алберта. Вона буде мати принаймні 50 послів в новім соймі, що складається з 57 членів. Сісіефський лідер Елмер Е. Ропер і провідник лібералів Дж. Гарпер Провс затримали надалі свої мандати. Зпоміж численних українських кандидатів вийшли докищо переможцями Василь Томин в окрузі Вилингдон, а Михайло Понич, в окрузі Веґревил. Оба вони вийшли з партії Суспільного Кредиту. Премієр провінції Манинг, який походить з партії СіСіЕф, дістав рекордове число голосів — 22,000.

ЩЕ ОДИН ГЛУМ СОВЄТСЬКОГО УРЯДУ НАД НАСЕЛЕННЯМ

Лондон, 30 серпня. Московська радіовисильня передала „указ" Президії Верховної Ради СССР, на підставі якого совєтським громадянам дозволяється будувати, або мати приватні доми в місті, або на селі, але не більші від двох поверхів і пять кімнат. „Указ" совєтського уряду є справжнім глумом над обдертими вже майже зі шкіри совєтськими громадянами, що перетяжені всілякими податками і промусовими „добровільними" позичками та постійними здирствами не мають за що купити собі найконечніших дрібних речей щоденного вжитку, а не тільки дому. Натомість з „указу" зможе скористати нова большевицька партійна шляхта, для якої цей „указ" практично і видано. Населення дальше вестиме злиднене життя в напів зруйнованих „колективних" домах та в землянках.

ПРИЇЗД КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ДО АМЕРИКИ ЗАПЕВНЕНИЙ

Представник ЗУАДКомітету в Европі, адв. Роман Смук повідомив, що заходи на переїзд капелі українських бандуристів до Америки вже добігають до успішного кінця і їх приїзд вже запевнений. Капеля бандуристів під проводом мистця Китастого здобула собі велику популярність на еміґрації в Европі і дістала найкращі признання не тільки від українців, але й чужинців.

НАЙКОРОТШЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ

Лейк Соксес, Н. Й., 31 серпня. Вчора відбулося найкоротше засідання Ради Безпеки ОД, бо тривало 17 хвилин, що їх використано на те, щоби відкинути совєтську пропозицію. Десять днів тому всі представники були погодилися, щоб чергова сесія Ради відбулася вже в Парижі 15-го вересня і тільки в наглому випадку предсідник мав право скликати надзвичайні наради. Предсідником на цей місяць був совєтський представник Малік і він важав, що такий „наглий випадок" заіснував в справі Палестини і Кашміру, та скликав наради. Всі делеґати, за виїмком Мануїльського, були іншої думки, ніж Малік і сесію закрито.

В найближчих тижнях почнеться масовий приїзд скитальників

ЗАЯВА АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА В О.Д. З НАГОДИ ФОРМАЛЬНОГО ВСТАНОВЛЕННЯ І.Р.О.

Лейк Соксес, Н. Й., 31. серпня. — Американський представник в ООД, Ворен Р. Остин, заявив вчора, що вже в найближчих тижнях, найпізніше в жовтні, почнеться масовий приїзд скитальників до Злучених Держав в рямках ухваленого конгресом нового іміґраційного закону. Остин здогадується, що як тільки почнеться переселення, то протягом першого місяця приїде біля 3,000 нових іміґратів, а в дальшому вони приїжджатимуть кількістю 8 до 9 тисяч місячно, аж доки протягом двох років не буде виконана повна їх квота 205,000. Свою заяву американський представник зложив з нагоди формального встановлення повної Міжнародної Орґанізації для Збігців (ІРО), що досі діяла практично через свою так звану Підготовчу Комісію (ПС. ІРО). Формальне встановлення цеї орґанізації проголосив генеральний секретар ОД, Триґве Лі, після того, як данський уряд ратифікував статут ІРО, збільшуючи кількість беззастережних членів ІРО до необхідного числа 15. Конституцію ІРО підписали, стаючи членами цеї орґанізації, такі країни: Америка, Австралія, Британія, Бельгія, Данія, Домініканська республіка, Голляндія, Гватемала, Ісляндія, Канада, Китай, Люксембург, Нова Зеляндія, Норвегія і Франція. В своїй деклярації Ворен Р. Остин ствердив, що підготова до переведення в життя нового американського іміґраційного закону вже „майже закінчена", а голова урядової Комісії для Переміщених Осіб, Юґо Карузі, в найблищому місяці відлетить до Німеччини, щоби на місці створити відповідний „механізм" для здійснення нового закону. Заяву Остина потверджено теж офіціяльно департаментом стейту у Вашингтоні, вияснюючи рівночасно причини, головно консулярні формальності та недостачу відповідних фондів, що створили проволоку в дотеперішніх переїздах скитальників до Америки. Всі головні труднощі під цим оглядом вже переможені.

ПОВНЕ ПІДПОРЯДКУВАННЯ КРЕМЛЕВІ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

Варшава 31 серпня. В Москві закінчилися переговори між представниками російської і польської православних церков, у висліді яких польську православну церкву повністю підпорядковано Кремлеві. Польську делеґацію очолював архиєпископ Тимотей з Бялистоку. На підставі договору буде леґалізована „автокефальність" православної церкви в Польщі, що має бути ще формально потверджене собором російської церкви. В заміну за це представники польської православної церкви погодилися, щоби всі номінації в ерархії цеї церкви були потверджувані польським комуністичним урядом. Висловлюється теж думку, що архиєпископ Тимотей тепер буде іменований митрополитом на місце митрополита Діонізія, якому польський уряд відмовив визнання та який тепер мав би находитися під домашнім арештом за його спротив „воз'єднанню" з російською церквою. Після війни на території Польщі залишилося ще біля 300,000 православних, в порівнанні з приблизно 4 мільйонами перед війною.

ШУМАН ТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж, 31 серпня. Попередній премієр і міністер закордонних справ в останньому уряді премієра Марі, популярний республіканець Роберт Шуман, повідомив вчора, що він приймає доручення президента Оріола і намагатиметься створити новий коаліційний уряд Франції. При цьому він відразу підкреслив трудність завдання. Вчора він вже переговорював з провідниками поодиноких партій, але не одержав ще повної підтримки. Сьогодні має відбутися засідання парляменту і популярно-республиканська партія зголосить програму своєї політики. Якщо вона буде прийнята, тоді Шуман зможе творити уряд. Він заявив, що головна проблема теперішньої урядової кризи ще далека від розв'язання, „але наглить і Франція потребує уряду" — говорив кандидат на премієра. Протягом ночі Шуман працював над своєю заявою до парляменту, яка мала б охоплювати подрібно програму нового уряду і теж вказувати загально на його особистий склад.

ЩЕ ОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ.

Москва, 31 серпня. — Амбасадори Злучених Держав, Британії і Франції вчора відбули ще одну конференцію зі совєтським міністром закордонних справ Молотовим. Совєти мали ще дальше противитися негайному проголошенні офіціяльного комунікату і хоча теж поодинокі учасники конференції відмовлялися від коментарів, то в загальному вже відомо про що була мова під час нарад та який їх вислід. Стверджується, що єдиною не розв'язаною проблемою є ще тільки справа процедури в майбутніх чотирадержавних переговорах в справі Берліна та Німеччини. З добре поінформованих джерел у Вашингтоні заявляють, що вислідом цих усіх дипломатичних розмов було принціпове порозуміння в трьох головних справах: 1. Західні союзники погодилися, що в Берліні повинна бути тільки одна валюта і нею має бути совєтська, з тим застереженням, що західним союзникам буде забезпечена можливість рівної контролі її обігу; 2. Совєти мали погодитися на цю контролю принціпово, але застерігають собі окремі права; 3. Західні союзники обстоюють рівні права та пропонують, щоби подробиці були опрацьовані місцевими чотиро-державними представниками в Берліні. З цего виходить, що єдиною справою, яку до деякої міри розв'язано під час довгих конференцій в Кремлі, була б справа валюти в Берліні, хоча від цего узалежнюється теж полагодження інших проблем, головно перервання совєтської блокади міста. Вчорашня конференція західних амбасадорів з Молотовим тривала дві години.

ПЕРША СЕСІЯ НІМЕЦЬКОЇ КОНСТИТУЦІЙНОЇ АСАМБЛЕЇ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 31 серпня. — Делеґація премієрів західно-німецьких країн поінформувала вчора британського й американського військових губернаторів, що перша сесія західно-німецької конституційної асамблеї буде відкрита згідно з пляном вже сьогодні і незалежно від розмов у Москві. Ген. Л. Д. Клей поінформував німців, що первісний плян в цій справі дальше вже дійсний. В дальшому оговорено подробиці цеї важливої події.

СОВЄТИ ЩО ІНШОГО ГОВОРЯТЬ І ЩО ІНШОГО РОБЛЯТЬ.

Берлін, 31 серпня. — Волтер Ульбрехт, член центрального комітету комуністичної партії Німеччини, заявив вчора, що Совєтський Союз бажає собі відкриття зональних кордонів і якнайтісніших господарських стосунків між зонами. На ділі Совєти самі ці кордони замкнули. Заяву Ульбрехта вважається за совєтський „пробний бальон" в оживленні все-німецької торгівлі, на переважній якої Совєти самі найбільше тратять.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПРОДОВЖУЮТЬ ЧИСТКУ.

Прага, 31 серпня.—В Чехословаччині большевики продовжують чистку „антидемократичних елементів" з усіх ділянок життя та до яких зараховано всіх, крім комуністів. Чистка охопила насамперед відому патріотичну спортову організацію „Сокіл". Вчора повідомлено про вичищення з нього цілого обласного проводу округи Ніцьлна.

РУМУНІЯ МАТИМЕ СВОЄ Н.К.В.Д.

Букарешт, 31 серпня.—Сьогодні тут проголошено декрет про створення окремої таємної поліції небезпеки. Румунське НКВД буде називатися офіціяльно „генеральний відділ народної безпеки" та буде складовою частиною міністерства внутрішніх справ.

СПРАВА ЦЕРКОВНОЇ РІВНОПРАВНОСТИ ДЛЯ ЖІНОК.

Амстердам, 31 серпня — Світова Рада Церков, що відбуває свою сесію в цьому місті, розглядатиме протягом тижня справу повного зрівнання жіночих прав з чоловічими в церковній службі й обрядах. Цю саму справу заторкнено вже сьогодні на пресовій конференції і відомий швайцарський теольоґ, д-р Карль Брат, заявив, що йому було б важко уявити собі жінку як проповідницю у великій катедрі. Він теж звернув увагу, що на Тайній Вечері не було жінок.

ГРЕЦЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ВТІКАЮТЬ НА ВСІХ ФРОНТАХ.

Атени, 31 серпня. Ледви кілька днів після повідомлення про відкриття нового фронту проти большевицьких партизанів в районі гори Віці, командування грецької армії вже сьогодні повідомляє про втечу большевиків і з цего фронту. Большевики намагаються пробитися до Юґославії, що збільшила свою прикордонну сторожу і вже відомі випадки, що втікають завернено назад.

БУРЕВІЙ ПІСЛЯ СПЕКИ У СХІДНИХ СТЕЙТАХ.

Буревій на Атлантійському океані жене зі швидкістю 14 миль на годину до побережжя Норт Каролайни, а звідти має вдарити в східні стейти на півночі, як про це звідомляє нюйорське бюро погоди. У стейтах Ню Йорк і Ню Джерзі, де впродовж 4 днів панувала спека по 100 ступнів Фаренгайта, пороблено підготову до буревію на летунських майданах. Військова команда видала наказ забрати негайно 2,000 літаків, щоб забезпечити їх перед шкодою з приходом буревію. Точного шляху гурагану бюро погоди ще не оприлюднило, одначе не є виключене, що він може вдарити в стейти Нової Англії, навіть як перелетить морем попри стейт Ню Йорк.

РЕСПУБЛИКАНСЬКИЙ ВІДДІЛ ДЛЯ ЧУЖИННО УРОДЖЕНИХ ВИБОРЦІВ.

Ню Йорк. — Республиканський Краєвий Комітет рішив одворити відділ чужинно уроджених виборців при своїй передвиборчій кватирі. Минулими роками утримували передвиборчі льокалі для громадян чужинного походження обі великі політичні партії, а це Республиканська й Демократична. Між ними були теж і українські секції. Треба надіятися, що під час теперішньої виборчої кампанії будуть теж і українські бюра при обох кватирах.

ВОЛЕСА ЗНОВУ ОБКИДАЛИ ЯЙЦЯМИ.

Винстон-Сейлем, у стейті Норт Каролайна. — При появі Генрія Волеса, кандидата на президента з рамени Прогресивної партії з промовами у цьому стейті, виявилася ворожнеча до його кандидатури й програми збоку деяких елементів у пятя місцевостях. На нього посипалися зпосеред товпи на вулиці гнилі яйця й помідори серед окликів „Забирайся до Росії!". Поліція й краєва ґвардія давали і йому вісцю охорону перед дальшими нападами.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОНОВЛЕННЯ НАСТУПУ КРЕМЛЯ НА РЕЛІГІЮ

З Праги звідомляють, що минулої неділі відчитано в католицьких церквах пастирське послання католицького Єпископату Чехословаччини в справі наступу комуністичної чехословацької влади на Католицьку Церкву, а зокрема на єпископів, яких уряд називає „ворогами народу".

Це пастирське послання було ухвалене на Зїзді Єпископів. Його вислано до уряду як меморандум, в якому представлено конфлікт, який наступив між Церквою і державною владою, як ця остання опинилась у руках комуністів. Цей конфлікт обіймає такі важні ділянки, як шкільництво та харитативну акцію, а теж дисциплінарне право єпископа карати такого священика, що не повинується зложеній ним священичій присязі. Тут, як легко догадатись, іде про таких духовників, котрих комуністам вдається перетягати на свій бік різними почестями, посадами чи обіцянками, використовуючи їх священичий стан для закріплення комуністичної влади та одобрювання комуністичних експериментів і злочинів.

Єпископське меморандум до чехословацької, комуністичної влади не матиме, річ ясна, ніякого практичного значення. Прямо тому, що воно покликується на свободу релігії, яка ніби є гарантована конституцією, хоч кожний знає, що така свобода існує тільки на папері, а не в дійсності там, де є при владі комуністи.

Це, що діється в Чехословаччині, є тільки відгомоном подій у „батьківщині" комуністичного „раю", себто цього, що діється в Москві не тільки з Католицькою, але й з Православною Церквою, чи взагалі з релігією. Чехословаччина, як московський сателіт, тільки іде за тим вітром, який несеться з Москви. А як є в Москві, коли іде про найновіші часи, знаємо з цього. що писано недавно в совєтській пресі. Московська „Красная Звєзда" (проф. С. А. Токарев) писала тому яких два тижні таке:

„Пережитки релігійних почувань все ще існують в народі в багатьох частинах Совєтського Союзу і ці почування повинні бути викорінені систематичною проти-релігійною пропагандою. Релігія наносить велику шкоду нашому ділу, спиняє остаточну перемогу комунізму".

Теж цікаве, як проф. Токарев розуміє „свободу релігії". Про це він теж пише, мабуть тому, щоби не було в нікого ніякого сумніву, як цю справу розуміє комуністична влада. Отже проф. Токарев підкреслює, що в розумінні сталінської конституції „свобода релігії це є свобода проти-релігійної пропаганди."

В другій совєтській газеті („Молодий бильшевик"), призначеній для молоді, нагадується, що комунізм і релігія це такі поняття, які не можна ніяк погодити. Комсомолець, пишеться там далі, не може вірити в Бога і не може ходити до церкви; він обовязково мусить бути безбожником.

Так виглядає „свобода віри" в Совєтах по правді, а не так, як її пробують ще далі представляти американські комуністи, одверті чи явні, в цьому теж і комуністи з українського походження. Це, що діється в Чехословаччині, є тільки дуже слабкою відбиткою того, що діється на землях, що опинились під владою Москви вже давніше. Там взагалі ніякої свободи релігії ніколи не було, нема і певно не буде так довго, доки існуватиме комуністична влада.

НАРОДНЕ МАЙНО

В підсумках свого касового звідомлення за місяць липень, Екзекутива Українського Народного Союзу проголосила, що загальна вартість майна цеї організації вже перейшла суму десять мільйонів долярів і зкінцем липня виносила точно $10,036,644.46. Це без сумніву велика сума гроша і серце кожного українця взагалі, а кожного члена УНСоюзу зокрема мусить налитися гордістю і радістю, що українцям пощастило створити таку могутню організацію, що сьогодні вже доходить до 50,000 членів та розпоряджає такою великою сумою гроша. Це тим більше, що це майно є справді народним майном в найповнішому значенні того слова. Народ його створив і нарід ним розпоряджає. Цих мільйонів не знайдено на дорозі, ані вони не дістались українцям в спадщині. Це справжній піт і труд американських українців, це той сотик до сотика, що вже продовж 55 років складають трудящі руки українського робітника в Америці, як і ця мудра народна господарка народним грошем, виконувана вибираними кожночасно народними представниками. Цих десять мільйонів долярів це не мертвий капітал, але живий вислід життя американських українців. Це їх історія, поруч усіх інших великих досягнень в інших галузях народного життя.

Звичайно, з проголошенням цеї великої суми народного майна з боку непоінформованих в Союзових справах людей можуть підноситися різні думки та побажання. Їх можна було почути вже і раніше. Мовляв, Союз має мільйони, чому ж він частину тих мільйонів не призначить на різноманітні цілі, які сьогодні такі наглячі, яких так багато.

Першусього треба ствердити, що УНСоюз, посередньо і безпосередньо складає великі суми на народні цілі. Переглянути б тільки історію американських українців та їхні жертви на найрізноманітніші українські цілі і тоді кожний ствердить, що львина частина тих жертв, це жертви УНСоюзу і його членства. Власне УНСоюз і його члени грають рішальну ролю в усіх збіркових кампаніях і це — як недавно стверджено — що понад 80% всіх грошей, зложених на допомогові цілі ЗУАДКомітету походять власне від членів У. Н. Союзу, не є одиноким припадком. Це нічого дивного, бо ж Український Народний Союз — це американські українці, а американські українці — це Український Народний Союз.

Крім цеї великої жертвенності широкого загалу членства УНСоюзу, теж і сам Союз безпосередньо зі своєї каси веде перед в усіх жертвах на народні цілі. Пригляньмося тільки ухвалам конвенції та річних засідань Головного Ууряду У. Н. Союзу за останні роки. Конвенція в 1946 році виасигнувала: $7,500 на цілі ЗУАД Комітету, $2,000 на Український Конгресовий Комітет, $1,000 на Американський Червоний Хрест, $1,800 на різні українські культурні інституції в Америці і Канаді, а $1,500 на допомогу студіюючій молоді та $4,500 на допомогу хворим членам УНСоюзу. На річних нарадах головного уряду У. Н. Союзу в 1947 році виасигнувано: $1,000 на ЗУАДКомітет, $1,000 на УККомітет, $1,760 на допомогу студіюючій молоді та $950 на різні народні інституції в Америці і Канаді. В цьому 1948 році на такому ж річному засіданні головного уряду УНСоюзу ухвалено $1,000 на Допомоговий і $1,000 на Конгресовий Комітети та $1,550 на українські установи в Америці і Канаді. Подібні, а то й більші жертви на українські цілі ухвалено всіх попередніх років.

В непоінформованих могла б виринути думка, що Союз має мільйони, а на народні цілі ухвалює „тільки' тисячі. Тому треба вияснити, що Союзові мільйони, це справді народні мільйони з точним призначенням їх цілі. Союзове майно має своє точне статутове призначення, має свої окремі фонди, що є хоронені статутом і їх в жодному випадку не можна зуживати на інші цілі, як передбачені статутом. Союз — це в першу чергу братсько-запомогова організація з обезпеченнями на життя. Всі ці обезпечення мусять мати своє покриття і відповідні резерви. На народні цілі УНСоюз має теж передбачений статутом окремий народний фонд, що поза нього йому не можна виходити. Натомість народний фонд міг би вийти поза свої дотеперішні рямки і це вже є виключно справою широкого загалу членів УНСоюзу.

Кажуть, що громада — це великий чоловік. А Союзова громада ще в додатку і велика громада. Подумати тільки: 50,000 членів по одному центові на місяць на народній фонд означає 500 долярів 6,000 долярів річно. Досі вплачують на цей фонд тільки дорослі члени (38,000) по два центи місячно. Чим більше буде членів в Союзі, тим більше буде цих центів і в сумі тисячів долярів. Не тільки те. В теперішній кампанії за збільшенням кількости членів Союзу до 50,000, звертається окрему увагу на втягнення в Союзові ряди всіх найсвідоміших громадян, як з місцевих американських українців, якщо між ними ще є який свідомий, що не належав би до Союзу, так і з нової української іміграції. Бо чим більше буде таких членів Союзу, що повністю розуміють всенародні справи, тимбільше цим справам можна буде допомогти. Це черговий і не останній аргумент, що кожний українець на цій вільній американсьтій землі повинен вважати своїм першим обов'язком стати членом цеї великої громади — Українського Народного Союзу, а разом з тим і співвласником його десятьох мільйонів майна, народного майна.

Не можна тут не підкреслити ще одного факту. В Америці рішальний голос в усіх справах має виключно нарід. Тут голос народу то справді голос Бога. У нашій країні, як у внутрішніх і закордонніх ділянках, є деякі справи, що спеціяльно лежать на серці американським українцям. Український Народний Союз, як це виказує ціла його півстолітня історія, завжди вмів успішно в цих справах заступатися в нашому уряді, безпосередньо, чи посередньо. Ясно, що чисельна і фінансова сила УНСоюзу надає рівночасно і відповідного переконливого значення його виступам. Це теж було причиною, що УНСоюз, оснований горсткою піонірів понад 50 років тому, виріс в могутню всенародню організацію, що не має собі рівної між українцями в цілому світі. Справді, кожний українець має всі причини пишатися цею організацією та чванитися її майном. Від нас усіх, від американських українців залежить, щоби цю українську гордість, Український Народний Союз ще дальше і постійно збільшувати, як щодо кількості членів, так і майна. Бо відповідно до збільшення цеї організації будуть збільшуватися і успіхи загально-української справи.

Микола Чубатий.

Совєтська система та американська

Трагічні події совєтських учителів, Самариних та Косенкіної, в яких активну та головну ролю відіграв совєтський генеральний консулят в Ню Йорку, викликав живе порушення в цілій Америці. Тут на американській землі, в метрополії світу, совєтська влада репрезентована генеральним консулем Ломакином, його заступником Чепурником, при акомпаніяменті самого совєтського амбасадора Панюшкина та міністра закордонних справ Молотова в Москві, задемонструвала перед світом, як на ділі виглядає у практиці совєтський рай, за яким зітхають тисячі збаламучених американців під проводом бувшого віцепрезидента Генрі А. Волеса.

Дві родини звичайних умових робітників, совєтських учителів, побачивши на власні очи Америку, країну „кровопійців-капіталістів", постановили не вертати до раю в якім вони вродилися та який завели большевики над їх рідною землею від тридцяти років. Самарин, хитріший, відразу вдався до спеца від втечі зі совєтського раю, українця Віктора Кравченка, тай оминув таких прикростей як увязнення в апартментах совєтського консуляту, вимушених фальшивих зізнань перед американськими журналістами, щоб вкінці таки дістати одинокий ясний шлях — поворот на родіну, до концентраційного табору смерти.

Менше досвідчена жінка Косенкіна стала жертвою совєтської системи на американській землі, з якої звільнити її могла тільки одна смерть на бетоновім бруку подвіря консуляту, що знов задемонструвала знаменито совєтську систему. Шпитальний амбулянс виратував безборонну жінку з хижацьких рук представника совєтської влади і вона коштом важкого поранення відзискала вкінці бажану свободу.

Щойно тоді заговорила велика метрополитальна преса незвичними для неї словами. Спокійний Ню Йорк Таймс вийшов з рівноваги та в статті „Дім Жаху" обговорюючи події, зааранжовані совєтським генеральним консулятом, стверджує, що навіть на недовірчивих, яких не переконували різні страшні історії під совєтською владою, ніщо не подіяло так, як оце саме ці випадки на американській землі в Ню Йорку.

Дещо русофільський щоденник „Геральд Трибюн, „пішов навіть ще дальше, бо ствердив що совєтська система у своїй брехливости та варварстві охоплює всі шари совєтської системи від чекіста до Молотова включно. Один одному тільки помагає виконувати злочин, одні страшніші від других. Ломакін вязнить безвинну людину та доводить її до самогубства, а Молотов в Москві боронить злочинців.

Як трагічними не були би ці події на нюйорських вулицях, як би ми живо не співчували з трагедією тих невино переслідуваних людей, то нам, що маємо сорок кілька мільйонів братів та сестер під тоюж совєтською кормигою, приходиться ствердити, що добре сталося, що такі події сталися на вільній американській землі та ще й метрополії світу, в Ню Йорку. Тільки такі потрясаючі події могли переконати й невірних Томів, чим на ділі є совєтська система.

А такого переконування треба зокрема для американців, що заживаючи повної свободи вільних громадян, не хотіли вірити в той совєтський рай. Українці та інші підсовєтські народи болючо відчули на своїй скірі цю наївну віру багатьох американців, що совєтська система це тільки суспільно радикальніша система від американської демократії, це тільки новий лад в користь сірої людини.

Зокрема відчули болючо цю наївність, ще недавно, бо два роки тому назад сотні тисяч українських збігців, що їх насилу відіслали з американської окупації на совєтську родіну, на таку ж повільну смерть, яка приневолила Косенкіну скочити з вікна третього поверху совєтського консуляту.

Фальшива віра американців, британців та інших народів з демократичним ладом ще й нині робить визвольну боротьбу українців та інших підсовєтських народів незвичайно важкою, бо вона не находить зрозуміння саме серед тих демократичних громадянств, що по своїм засадам повинні всею душею стояти по боці тих героїв свободи народів та волі людини. Брехливі інформації совєтської влади, для якої брехня стала одним із стовпів системи, промовляли скорше до переконання американських журналістів, ніж свідоцтво крови та героїзму тих, що на сході Европи стоять стопроцентово за американські ідеали вільного життя нації та свободи людини.

Рівно тому два місяці перед совєтськими ловами на людей на американській землі кореспондент Ню Йорк Таймсу в Варшаві Сидней Грусон, пишучи про підпольні протисовєтські рухи на Україні та Білоруси під адресою тих героїв волі дослівно написав таке: „Одначе комуністичні закиди, що вони (підпольні рухи) опираються на пронімецьких та фашистівських елементах, виглядають на правдиві та не можна сумніватися, що це не дає змоги загально поширитися".

А по двох місяцях та сама преса переконана продемонструванням совєтської системи на американській землі, приневолена була писати про „брехливість" самого Молотова, а не тільки його комуністичних ступайків.

Нюйорські події переконали багато американців про важке життя людини в совєтській системі, одначе вони ще нині не хотять вірити у важке життя не тільки людини як індивідуума, але цілих народів, гноблених совєтсько-московською системою.

Ця сторона совєтської системи ще й нині лишається закритою перед очима американського громадянства, перед очима всевідучої американської преси. Ми в Америці зовсім слушно протиставимо варварську систему совєтської Росії свобідній системі Злучених Держав Америки, бо справді це два противенства, які годі погодити зі собою. Одначе американська система морально поконає совєтське варварство тільки тоді, коли в американській публичній опінії, зокрема в американській пресі, найдеться щире співчуття не тільки для Косенкіної та Самарина, не тільки для тисячів інших жертв совєтської жорстокости, але також для цілих народів, що їм Кремль відбирає віру їх батьків, їх національність, їх власний спосіб життя та приневолюється їх стати частиною варварської, їм осоружної комуністичної Москвії.

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

28)

Років через 8-10 після революції, тобто тоді, коли вже дещо було відбудовано, налагоджено, і коли дехто вже перейняв від спеца його технічний фах і в тому спецові більш потреби не було, тоді по всьому СССР була „викрита" „шкідницька промислова партія", „яка ставила своїм завданням гальмувати розвиток народного господарства в СССР" і т.д. По всій країні почались масові арешти всіх спеців. „Головарів" засудили до негайної страти, а членів тієї „шкідницької партії" на вічне ув'язнення в кацетлагерах далекої Півночі.

Так кремлівські авантюрники віддячили тим спеціялістам — старим професорам та інженерам, які віддали всі свої знання на відбудову зруйнованої революцією країни, — яку ті специ самовіддано і палко любили. „Шкідництво" в Наркомзв'язку потягло за собою теж неабиякі жертви.

Головною причиною до масових арештів робітників зв'язку (почта, телефон, телеграф і радіо) було те, що випадково на той день, коли розстрілювали правих опортуністів Рикова, Бухаріна, Зінов'єва і інших, припала радіопраграма, присвячена композиторові Шопену, в яку входили і похоронні марші.

Радіопрограма, як правило, складалась на цілий місяць наперед і правим опортуністам повезло хоч в день їхньої смерті тим, що по всьому СССР транслювався чудовий похоронний марш Шопена, але за цей похоронний марш десятки тисяч робітників зв'язку поплатились власним життям.

В радіозв'язку були „викриті" і такі зразки „шкідництва":

Молодий радіотехнік Іван Д. працював радіотехніком м-ого районового радіовузла.

Хто не має з нас 23 роки, той мабуть не зрозуміє, чому Іван підчас радіопередачі, та ще такої нудної-нудної, як в СССР про Стахановців, півнів, кнурів, бугаїв і голів колгоспів; стахановок — коров, свиноматок, доярок, курок, які всі разом перевиконують щоденно свої виробничі завдання, чому сам Іван сидячи на стільці, заснув, якраз на тій передачі, де курка давала зобов'язання на честь депутата товариша Сталіна перевиконати норму зноски яєць і викликала на змагання... якогось півня?

Московська курочка-стахановка, так ладно кудахкала про своє зобов'язання, що Іван міцно заснув і вже не чув, які зобов'язання брали на себе стахановець — кнур, бугай і голова комгоспу, не чув він, як доярка-стахановка давала зобов'язання збільшити норму молока, а свиноматка збільшити норму народження поросят. Радіова станція „Комінтерн" вже закінчує свою денну муть для своїх „щасливих громадян", Кремль продзонив свої нудні 12 годин ночі, проспівав на добру ніч інтернаціонал і перейшла на чергову пропаганду для закордону з німецької мови.

Раптом Іван прокинувся від телефонного дзвінка, який дзвонив як на пожар. Глянув Іван на ширпотребовський годинник — „ходики" і аж затрусився... „Ходики" показували пів на 1-шу годину ночі. Вимикнувши радіотрансляцію, він підійшов до телефону, взяв рурку і поцікавився, хто дзвонить. Він почув в рурку: — Говорить НКВД. Хто біля телефона?

— Радіотехнік Іван Д. — відповідає переляканий на смерть Іван.

— Це що за радіопередачі нам транслюєш? — мовить сердитий голос в рурку.

— Це... радіостанція „Комінтерн".... — ледве шепоче Іван в рурку.

— Ось що... Залишись на місці і нікуди не виходь. До тебе прийдуть...

Не встиг Іван ще покласти рурку, як вже в двері хтось застукав... Коли Іван відчинив зовнішні двері радіовузла, то крім двох НКВД-істів помітив ще декілька тіней, що оточували навкруги будинок радіовузла. Ті двоє зайшли в будинок, зробили, пильний обшук, нічого не знайшли і заарештували Івана.

Сам шеф районного НКВД його допитував.

— Якими мовами ти володієш? — запитав він Івана.

— Українською і російською — відповів він.

— А що за контреволюцію, на якій мові і звідкіль ти транслював?

— Я точно не знаю, на якій мові, яле мені здається, що на німецькій мові, радіостанція „Комінтерн" передавала свою чергову передачу для закордонних слухачів, — відповів Іван.

— Що?... Для закордонних слухачів? А ти знаєш, що ті передачі, які призначені для закордону, заборонено транслювати і слухати совєтським горожанам? — запитав він Івана.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Микола Коковський.

У ВІЧНІЙ БОРОТЬБІ

Раз добром нагріте серце
В вік не прохолоне.
Т. Шевченко.

Я бачив на днях на екрані зворушливу історію молодого хлопця і собаки. Звязав їх зі собою міцний вузол приязни, сильнішої над людську злобу, сильнішої навіть над смерть. Вони розуміють прекрасно один одного і помагають собі в хвилях небезпеки. А коли формалістика правного посідання розлучає їх зі собою і собаку віддають силоміць її безсердечному господареви, тоді хвилина розстання стискає жалем оба серця, і те велике, що дріжить тисячними порухами в грудях молодої людини і те дрібне, що беться під волохатою шкірою тварини.

І радісно і сумно стає нам на душі. Радісно, що серце людини глибоке, таке багате, що стільки ніжних струн дрижить у ньому, що здібне до найбільшої посвяти. Сумно, що з другої сторони серце людини так збідніле, таке плитке, таке жорстоке, що його не ворушить не то доля собаки, але й найбільша трагедія ближнього.

Де шукати причини отсього з'убожіння людського духа? Не деінде, а таки в самій людині. Наша душа це найбільш містерний інструмент. У ній горить Божа іскра розуму. В ній дрожать тисячними тонами почування. Та в ній найшлися побіч себе добро і зло, ангел і сатана. І в душі людини іде між ними відвічна боротьба. Вислід тієї боротьби залежить від різних моментів, а передовсім від того, які первні вщіпило виховання в душу людини. В одних перемагають первні добра. Деколи та перемога доходить до крайніх границь, до самозаперття. То вже героїзм, до якого рідко хто здібний. Такого героїзму вимагає від нас Христова заповідь, яка каже нам любити ворогів. Але неменше перемагає в душевній бортьбі і зло. І знов бувають душі, в яких здається немає ні іскорки добра. Здається, що то не людина, а сам сатана. Отся боротьба між добром і злом, між ангелом і сатаною людської душі, ведеться від правіків. Вона така давна, як давне людство.

Соняшна Геллада визначила етичний ідеал людини як прямування до краси і добра. І ми бачимо цінний ряд гелленських мужів, великого духа героїв, що посвячують своє життя в обороні батьківщини. Ми бачимо хрустальні характери, що навіть у жарті не говорять неправди, що справедливі до самозабуття. Ми бачимо великого філософа Сократа, що не вагається випити смертну отруту тому тільки, щоби своєю смертю дати свідоцтво правді. Та проте грецька філософія не могла розвязати питання, що таке добро. І коли соняшна Аттика шукала відповіди на це питання, то сувора Спарта скидала своїх же, фізично слабших, дітей з Тарпейської скали в пропасть. Греція не найшла властивого критерія добра. Божеський Олімп зі сварливими, заздрісними, розгнузданими богами, зі своїми легендами про повне інтриг і віроломства їхнє життя, ніяк не міг накреслити Гелленам морального шляху.

І античний Рим рівнож не найшов розвязки питання, що таке добро? Найвищий ідеал римлянина це була його держава, дарма, що вона вимагала від нього іти з мечем на сусідні мирні народи. Ні навіть Ізраїль не розвязав питання добра. Його грізний Адонай вимагав помсти, зуб за зуб, око за око. Аж прийшла хвилина, коли з Юдейської землі пронеслося нечуване дотепер слово: Люби ближнього свойого! Не чини йому того, що тобі немило! Це є добро!

Впродовж тисячліть існування людської спільноти це вперше поставлено любов ближнього як етичний ідеал людини. І той ідеал промовив відразу до її серця. Він же перечеркав усякі різниці, станові і кастові, національні і релігійні, і він обнімав ціле людство окресленням — ближній. Не диво, що в імя тієї любови гинули в муках сотні тисяч і бідних невільників і високо поставлених громадян римської держави. Та ні зуби хижих звірів, що розривали мучеників на аренах римських цирків, ні хрести, на яких конали жертви, ні море крови пролите неронами, не загасили великої ідеї. З тієї страшної боротьби вона вийшла побідна, ясна і чиста.

Здавалося, що людство у свойму поході піде ясним шляхом християнської етики любови ближнього. Та засади Христової науки не ввійшли в кров і кости людини. Первні зла існували в людині і дальше і вели й ведуть боротьбу з первнями добра. Та боротьба приймала на протязі історії різні види, аж врешті наші часи поставили злобу і ненависть людини до людини як етичний ідеал. В імя чого? В імя фантому, якоїсь расової надлюдини, уроєного в божетільних головах фірерів. То знов в імя фантому щастя людства, уроєного в звапнілих мізках теоретиків комунізму. Задивлена в ті фантоми людина скочується в моральну пропасть, стається гіршою від найбільш кровожадної тварини. Інакше й не може бути. Або людина піде дорогою зла і стане сатаною, або піде доргою добра, до сонця ясного. Третього шляху немає.

Нас, українців, поставила доля між двома знахорами, східним і західним. Оба вони заціплюють в наш організм свої ідеології, підтверджуючи важливість своїх експериментів мільйонами знівечених, замучених, закатованих людських існувань. Ідеологія надлюдини постидно заломилася. Наш національний організм позбувся одного нещастя. Але другий знахор все ще дальше і дальше затроює нашу добру національну душу.

З багатьох мільйонів нашої многострадальної батьківщини ледви невеличкий жмінці судилося жити на вільній землі. Тому й обовязки її щодо поневоленої батьківщини стократь більші. Нашим начальним обовязком є виховати українську людину в дусі християнських ідеалів — взаїмної толеранції, в дусі любови ближнього, в першу чергу найближчого нам по крови ближнього, в дусі любови до нашої розпятої батьківщини.

Переживаємо новий ренесанс християнства, новий зворот від зовнішнього до внутрішнього християнства. І тільки глибокий християнізм, що випливає зі самих надр душі, тільки він може відвести людство від краю пропасти, на який завів його короткозорий, глупий матеріялізм. Шлях християнських ідеалів і наш шлях. Отже наливаймо добром серце наших дітей, наших співгромадян, нас самих, щоби воно було чутке і вразливе на людську кривду, щоби було здібне до посвяти за друзів своїх. І не лякаймо себе, що передчасно розброюємося в боротьбі. Любов зброя могутніша від своєї антитези — ненависти. Бо ненависть елемент деструктивний. Любов натомість конструктивна сила, могутня владарка цілого божеського всесвіту.

Французький націоналізм в Канаді

Вислід виборів в провінції Квебек нікого надто не здивував, бо загально кожний такого висліду сподівався. Дюплесі, розуміється, здобув надзвичайно велику силу в своїй провінції, і зможе тепер заводити закони без майже ніякої опозиції, цебто в Квебеку він буде прямо диктувати.

Такий вислід в цій провінції не є якраз знаком, що французьке населення поставилося так рішучо проти лібералної партії або її політики. В цім случаю головну ролю грала не політика, а радше французький націоналізм, який а недавних часах, головно від коли премієром є Моріс Дюплесі, значно відродився.

Треба нам памятами, що французи не забули й мабуть ніколи не забудуть, так довго як в Квебеку будуть премієрами такі загорілці як Дюплесі, що вони були першими тут в Канаді. Французький моряк Жак Картіє в році 1535 приплив до гирла ріки Св. Лаврентія, отже в дійсности відкрив Канаду. Пізніше він знову прибув туди і заплив так далеко як теперішне місто Монтреал. Відтак, в слідуючих роках Шамплен робив всякі можливі старання заселювати Канаду французами, і здобув немало в цім успіху. Перші французькі оселі положені були здовж берегів ріки Св. Лаврентія, де повстали міста Монтреал, Квебек, Трі Риверс (теперішний округ Дюплесія) та інші.

Англійці почали поселюватися на цім континенті дальше на південь там де тепер є стейти Ню Інґленд, а також дещо на північ, в надморських землях. З часом між англійцями і французами повстала компетиція в футровій торговлі, з якої в тих часах можна було робити величезні зиски. Остаточно дійшло до того, що в році 1659 англійська армія під командою ген. Джеймс Вулфа без майже жадного опору взяла тодішну столицю французької Канади, Квебек, і Канада перейшла в руки Британії.

Тому, що тоді в Канаді французів було багато більше як англійців, британське правительство в Лондоні мусіло поводитися з ними дуже уважно й дипломатично, та позволяти їм на всякі права й привілеї. Їм дозволено задержати свою мову, свої традиції, систему землевласности, закони і майже все решта, що було французьке. Так воно тягнулось роками і навіть сьогодні французи в Квебеку мають дуже багато національної автономії, якої не має жадна інша народність в Канаді. Значить, що вони задержалися французами на дальше, не асимілюючися так як засимілювалися інші народности.

Квебекські французи завжди стояли і дальше стоять на сторожі своїх національних справ. Вони були готовими ставати в обороні тих справ так скоро як в Оттаві або деінде заявлялась найменша згадка про нарушення їх. Коли недавно Оттава зажадала податкових угод з провінціями, на підставі яких кожна провінція зреклась декотрих своїх податкових прав, то французький Квебек зрушився наче гніздо ос. Повстав крик — не смійте нарушувати наших провінціяльних прав, не смійте нарушувати наших законів. Ми не будемо підчинятися Оттаві ані на крок дальше ніж ми вже підчинені їй і т.п.

Французи бояться, щоби анґльо-саксонські уряди постепенно не нарушили їх провінціяльних а пізніше мабуть і національних прав. Вони хочуть остатися наскрізь французами, а в додатку до того мріють про той час, коли вони зможуть перебрати Канаду знова в свої руки. Вони не можуть забути історії.

Наслідки з квебекського голосовання можуть бути в будучині неприємними, якщо цей націоналізм піде дальше. Дюплесі, маючи в своїх руках силу, може піти задалеко і надуживати її в своїх ціллях. Канада справді має причину поглядати на Квебек з деяким заклопотанням. — (Кан. Фармер).

ЩЕ ОДНА МОСКВОФІЛЬСЬКА ТЕОРІЯ ПРО „СТВОРЕННЯ" УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

У циклю статей „Что должен знать каждий об украинцах", поміщуваних в москвофільській филадельфійській „Правді", а написаний — певно, що псевдонімом — Ігором Бутенком — намагається автор представити на різний лад, що українського народу ніколи не було і що це лише чужа інтрига. Ця концепція не нова і не варт було б про неї згадувати, як би не новий дивотляд, якого навіть Вергун досі не придумав.

Концепція Бутенка така: (наводимо дослівно) „І ось у революційній Франції, яка ненавиділа Росію, появляється на французькій мові праця польського еміґранта, графа Яна Потоцкого, в якій перший раз в історії міститься твердження, що на берегах Дніпра живе не русский народ, а український, що правда, словянского походження.

„Це показалося недостаточним. Дуже швидко другий польський граф, Тадей Чацкі, виходить з новою теорією: український нарід не має нічого спільного з словянством; його предки — це кочовики Орди Укрів. Нема що й казати, що ніяких історичних даних про цю орду нікому не вдалося відкрити...

„І так, в самім кінці 18 віку в революційній Франції був створений у Франції нерусский — український нарід для боротьби з Росією".

Про нове „мракобісіє" старого покрою галицьких москвофілів нема як серіозно говорити. Треба хіба подивляти відвагу автора виходити в 20 столітті з нісенітницями, взірець яких він приписує польським графам ще в 18 столітті.

ТРИСТА ДИКИХ КОНЕЙ НА ПРОДАЖ.

(СВ) Стадо диких коней на острові Сейбел близько до побережа Нової Шкоції, яке численить триста штук, цн найновіший лишок, якого хоче збутися Корпорація Военного Майна. Просять подавати оферти на ціле стадо, або частинами по сто штук.

Федеральне міністерство рільництва заявляє, що не має докладних відомостей, звідки взялися ці коні. Дехто каже, що їх завезли туди поселенці з Нової Англії (теперішні стейти: Мейн, Ню Гемпшір, Вермонт, Массачусетс, Ровд Айленд і Коннектікат) у вісімнадцятім століттю.

В західній Канаді теж є багато диких коней, хотяй усі вони на американськім континенті це іміґранти з Европи й їхні нащадки. Всі „дикі" коні, які вганяють по преріях і інших закутинах американського суходолу походять від свійських звірят, які втекли з фармів.

Щодо свійських коней, то згідно з дослідами Рільничого Відділу при Державнім Статистичнім Бюрі, які переведено в грудні 1947, число коней на фармах далі зменшується. В тім часі, згідно з дослідами, було майже два мільйони коней (1,979,400), яких уживано до праці на фармах, але це число було на 12 відсотків менше від оцінки в тім самім часі рік тому. Це зменшення відносилося до цілої Канади, бо убуток занотовано у кожній провінції.

Під цей час фармері Західньої Канади працюють кіньми більше, як яка інша частина Канади. Незважаючи на напрямок до механізації вони все ще вживають понад мільйон цих звірят до праці. Провінція Саскачеван у цій області має найбільше число коней (486,-000). На Сході перед веде Онтаріо з 451,000, а за ним слідує Квебек з 315,000 штук.

ІМІГРАЦІЯ ФАРМЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

(СВ) Спроваджування фармерських робітників зо скитальчих таборів у Німеччині дійшло до того, що канадійський фармер може дістати помічника зза моря недовго потім, як виповнить подання й зашле до Державного Бюра Праці.

Повідомляючи негайно про свої запотребування, фармері поможуть бюрови праці зібрати більш докладні відомості про подачу й запотребування робітників в даним часі.

Іміґраційні пляни, оскільки вони заторкають робітників, основуються радше на дійснім числі незанятих місць, як на загальних відомостях про недостачу фармерських робітників.

СКИТАЛЬНИКИ ЗАДОВОЛЕНІ СВОЇМ ЗАНЯТТЯМ.

(СВ) Досліди, які перевело міністерство праці, виказують, що скитальники виявляють бажання оставати при тих заняттях, для яких їх спроваджено до Канади.

Коли недавно 370 скитальників у околиці Спрус Фолс відробили час, до якого зобовязувала їх угода, майже 65 відсотків з них рішили остатися далі при праці, хотяй їм уже було вільно шукати іншого заняття. Сподіються, що деякі з останніх 35 відсотків теж пізніше вернуть до праці в лісі.

У звіті про цих робітників, який переслано до міністерства праці говориться, що скитальники були надзвичайно задоволені гостинністю й приязним відношенням робітників, з якими прийшлось їм спільно працювати і фірми, яка давала їм роботу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШЕРОН, ПА.

З весілля на скитальців.

Довелось мені бути на українськім весіллю в Шерон, Па., себто спершу на вінчанні п. Мирослава Кучмака, сина громадян Данила і Анастазії Кучмакін, з п-ною Катериною Сенцишак, яке відбулось в українській прав. церкві, де є парохом шанований громадою о. С. Мусійчук, а потім на веселій забаві з патріотичними промовами, з українськими піснями, танцями та з українським гумором, а далі й з українськими смашними стравами. Була захована стара культурна традиція, що мило було на те все глядіти. На другий день зібрались родина та знакомі на фармі п. Кучмака в Ґрінвіл, де нам виглядало, що ми серед вишневих садків в Україні. В часі гостини п. Михайло Іванчак з Йонґставн, Огайо, згадав за нещасну долю українських скитальців, а підписаний попросив зложити жертву на допомогу скитальцям. Зібрано $20.

Жертвували: С. Гладіш, $3; К. Волянін $2; по $1.25: М. Іванчак, О. Венґжин; по $1: Д. Кучмак, А. Кучмак, Ф. Мідінка, М. Мелкович, О. Попів, С. Дуда, М. Сенцишак, М. Обор, П. Пастернак, Д. Зидик, С. Маслюк, М. Кошей. Решта дрібними.

Осип Венґжин.

БАЛТИМОР, МД.

Імпреза з нагоди закінчення Союзової кампанії.

Коли я писав звідомлення із організаційних зборів від. У. Н. Союза в Куртіс Бей і Балтимор, які відбулись 28. червня ц. р., а на котрих промовляв гол. секретар Дмитро Галичин і організатор Антін Маланчук, то втій дописі між іншим сказано, що наша ціль є зорганізувати для У. Н. Союзу найменше 25 нових членів. Що правда, то в декотрих присутних членів були сумніви, чи це удасться.

Однак довго не тривало, щоб перконати тих, котрі сумнівались в успіх, бо тільки один тиждень по згаданих зборах організатор А. Маланчук і секр. від. 55 А. Шандровський, при помочі ще деяких союзовців, зорганізували для Союзу 25 нових членів без найменшої перешкоди. Отже, як бачимо, що як є добра воля і охота до праці для Батька Союзу, то таки все щось можна зробити.

Дальше в тій дописі також згадано, що всі ті відділи У. Н. Союзу рішили уладити підприємство-пікнік, з котрого весь дохід піде до У. К. Комітету на 50-тисячний фонд, яких уживається на допомогу визвольним змаганням України. До цього підприємства обі громади, Куртіс Бей і Балтимор, горячо приготовляються. Союзанки із відд. 270 і 148 заявили, що між іншими ласощами будуть подавати до столів печені і варені раки, бо треба знати, що Балтимор є дуже поулярний на так зване „Гард креб диш".

На той пікнік 5. вересня приїде до нас рек. секр. Д. Галичин і орг. А. Маланчук. Вони на зборах приобіцяли, що наколи обидві громади дадуть для Союзу 25 нових членів, то певно прибудуть на нашу імпрезу.

Отже обидві громади своє приречення супроти Союзу сповнили удачно, а тепер є бажання, щоб стопроцентово удався пікнік, так, щоб на оборону України вплинуло хоч півтисячки долярів, тому вже заздалегідь запрошуємо до Кортіс Бой наших сусідів з околиці, як Вашингтон, Д. К., Чесапік Мд, Вилмингтон, Дел., Честер, П.а і ін.

При кінці ще хочеться закликати до дрібних громад, щоб вони не остались позаду в тій кампанії Союзу за новими членами, а тоді певно, що ми не тільки довершемо, але перевершемо 50 тисяч членів.

Теодор Чорній.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

$118 на народні потреби замісць квітів на могилу вояка.

Вунсакетська українська громада відпровадила 12. серпня на вічний спочинок ще одного зі своїх синів, що служили в рядах славної Американської Армії. Є ним покійний Петро Копернюк, син наших громадян Мойсея і Ксені Копернюк, членів 206 відділу У. Н. Союзу. Покійний вступив до армії молодим хлипцем і скоро опинився як летун в Англії, беручи часту участь у бомбардуванні Німеччини. 15 разів вдалось повернути з налетів, а за 16-тим разом не довелось повернути на бомбовику живим. Сталося це 3. лютого 1944. Що це було за горе для родичів, як дістали сумну вістку, що їх люба дитина не живе. Нове потрясення наступило з другою вісткою, коли надійшло повідомлення, що тлінні останки сина вже в дорозі. Дня 11. серпня зібралось на залізничій станції споре число українських ветеранів, разом з родичами Покійного та знакомими, щоби відібрати домовину, яку винесли з ваґону, прикриту американським зоряним прапором. Ветерани віднесли домовину до погребового заведення. Хоч яка це була прикра хилина, але мати Покійного держалась надзвичайно твердо й розсудливо та заявила, що не приймає ніяких квітів і вінців, бо її син і так уже уквітчаний 48 зірками, що є на прапорі, за якого славу він боровся і загинув. Це квіти, які не вянуть, казала страдальна мати. А як хто хоче зложити жертву, казала мати, то для тих що далі борються за визволення України і тих, що ще живі й вянуть у скитальчих таборах, бо така памятка по сині пожадана. Дня 12. серпня відпроваджено тлінні останки в супроводі ветеранів до української прав. церкви, де о. Петро Білон відправив Службу Божу та сказав відповідне слово, в якім звернувся в першу чергу до ветеранів українського роду, даючи їм високе признання за їх вірну службу Америці та за їх память про поневолений український нарід. Стейтова Національна Оборона та ветерани віддали ще останню прислугу Покійному на українськім цвинтарі. Тут уже ніхто не видержав, а таки всі заплакали, разом з природою, бо зачав росити дрібний дощик.

По похороні було зібрання в церковній галі, де о. Білон згадав за збірку на скитальців, якою занялись п-ні Розалія Вецал та п. Грогорій Шевчук з Менвіл, Р. Ай. Замісць квітів і вінків на могилу зібрано $118 на допомогу українським скитальцям. Родина громадян Копернюків щиро дякує за цю збірку та за пошановання памяти Покійного сина усім тим, що до цього прислужились, зокрема о. Білоню, учителеві Марцинюкові та жіноцтву зі Союзу Українок.

Жертвували: М. і К. Копернюк $20; по $10: С. Тепер, Р. Вецал; Г. Шевчук $6; по $5: І. Маленчук, М. Лядик, В. Філіпс, п-ні Філіпс, Й. Кава, І. Тепер, Р. Борис, Р. Косюк; по $2: М. Ґульовач, Й. Марцинюк, М. Пасечна, п-ні Ґудвін, К. Королишин ; по $1: О. Чагарин, о. П. Білон, О. Колісник, П. Липська, К. Виспянська, К. Підгородецька, К. Чубай, М. Бардачевська, В. Герман, А. Пророчок, А. Зічеков, П. Коцюба, П. Гук, А. Гончарик, М. Яцишин, Дрібними $2.

ІТАЛІЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ОБИДЖАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ПАЛОМНИКІВ.

Рим, 31 серпня. — До італійського міста Ґеноа прибули вчора потягом з Франції 535 американських паломників, між ними високі духовники. На станції в Ґеноа італійські большевики вигукували по їх адресі обидливі завваги. Паломники відвідають історичні місця в Римі та будуть на авдієнції в Папи.

ВИДАВЕЦЬ ІВАН ТИКТОР ВИБРАВСЯ ДО КАНАДИ

Винипег, Ман. — За звідомленням Нового Шляху, виїхав з Гогенемс (Австрія) як переселенець до Канади звісний колишній видавець українських книжок у Львові, Іван Тиктор з дружиною Марією. Українська громада в Гогенемс прощала їх обоїх окремим вечором перед виїздом.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

15,700 Солило Михайла з с. Бігаль (Любачів) від сина Катерини Солило Михайла.

15,701 а) Мiлоєвич доктора від Дворіян Михайла.

15,701 б) Рідних і знакомих з с. Шешори від Василящук Дмитра.

15,701 в) Рідних і знайомих з с. Коровник (Перемишль) від Скірка Павлини замСкочиляс, шукає рідних і Солганів Івана, Степана і Василя.

15,701 г) Рідних і знакомих з с. Сторонна (Дрогобич) від Спринський Степана і його дружини Теодори з дому Крайник д. о. Василя з Горуцька.

15,702 Жуковський Михайла вуйка з с. Ніжанкович (Перемишль) від Осідач Ярослава.

15,703 Поповчак Варвари зам. Пінняк з с. Гута (Ясло) від Поповчак Степана.

15,704 Рідних і знакомих з Самбора та села Бабіно від Сірик Василя просить афідавіт.

15,705 Онишкевич Володимира с. Олександра з с. Комарно (Львів) від Онушкевич Олени зам. Корни.

15,706 Баранець Павла, Йосифа, Олекси і Івана з м. Нового Богу (Херсонщина) від Пономар Юхима.

15,707 Рідних з с. Розлуч (Дрогобич, коло Стрия) від Библик Василя с. Леся і Настуні з дому Котут — пошукує тітки і вуйка.

15,708 Хрунь Теклі з с. Ролів (Дрогобич) від Хрунь Дмитра.

15,709 Воротніченко Платона і Михайла Лазарович з Павлоградської округи (Катеринославщина) від земляка Топіха Івана.

15,710 Кузьменко Дмитрія від Касянчук Петра Семеновича.

15,711 Хрустовська Анни і її сина Романа від Вавришко Анни з с. Воливо (Ярослав).

15,712 Мазур Анни, Марії і Розалії з с. Голодівки (Рудки) від Лавро Теклі д. Мазур Катерини.

15,713 Лилик Михайла з с. Тростянець (Снятин) від Лилик Івана і Павлюк Василя.

15,714 Казимир Миколи с. Петра з с. Зубриця (Турка над Стрием) від Зубрицький Михайла с. Василя.

15,715 Суровий Неварка з с. Полянка (Ярослав) від Суровий Степана з с. Ґамарня (Любачів).

15,716 Потичняк Петронелі з Явірських з с. Ступняна (Самбір) від Хромуляк Марії з дому Городинська.

15,717 Бурак Василя і Олекси з с. Трістянець (Добромиль) від Бурак Анни д. Миколи і Вікти.

15,718 Боднар Івана с. Михайла в с. Дунаїв (Перемишляни) від Левицький Левка с. Томи і Бронислави.

15,719 Терлецький Івана з с. Сковятина (Борщів) від Терлецька Ліди д. Григорія.

15,720 Ґресс Романа з с. Репеді (Сянік) від Хорват Дмитра.

15,721 Пукач брата від Пукач Анастазії.

15,722 Калька Ганусі з с. Стрівки (Старий Самбір) від Будулич Степана з с. Недівна.

15,723 Бабій Анни з дому Мороз з с. Волосівки (Зборів) і свящ. о. Андрушків Володимира від внуки Іфронії Стахової по мужу я. Олійник Анна з дому Лобур.

15,724 Новак Карпа з Коломиї від Кукурба Володимира.

15,725 Білевич Івана від Ляльковський Миколи с. Івана з с. Брилинці (Перемишль).

15,726 Хованська Теклі зам. Сливка від Хованський Ярослава з Заліщик Малих роджен. в Бучачі.

15,727 Новацький Степана з с. Лобозів (Лісько) від Тулейбич Осипа.

15,728 Михалишин Параньки з с. Плесківці (Тернопіль) від Романів Марії з дому Михалишин д. Івана.

15,729 Булишин Петра з с. Годів (Зборів) від Турчак Марії.

15,730 Ретько Маланки з с. Городислович (Томашів) від Надузірна Евгенії.

15,731 Коцовських з Ходорова та рідних і знайомих від Любінецька Татянни зам. Козак.

15,732 Мурин Мифтодія з с. Хортонівці (Заліщики) від Мурин Миколи.

15,733 Малик Марії з дому Коза з с. Фельштин (Самбір) від Коза Володимира.

15,734 Лесів Василя з с. Хащовання (Стрий) від Лесів Василя с. Івана.

15,735 Всека Марії і Анни та Ірени з с. Станимир (Львів) та односельчан з с. Чижиків від Кухар Бронислави д. Михайла і Анни.

15,736 Боднар Катерини тітки від Пиріжок Анни зам. Коваль.

15,737 Яськів Василя с. Гната з с. Облазниця (Жидачів) Бойко Івана і Максима с. Павла від Іванків Теодора.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661. Philadelphia 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пощукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 15. серпня 1948 року померла в 51. році життя

ПАЗЯ КЛЮСИК,

члениця Тов. Українська Січ, від. 39 У. Н. Союзу в Сиракюз, Н. Й.

Покійна походила з села Колониці, повіт Лісько. До Товариства і до У. Н. Союзу вступила в 1921 році. Полишила в смутку мужа Михайла, два сини: Миколая й Йосифа, дочку Анну, брата Івана в Палмертон Па., і два брати та сестру в старім краю.

При участи заряду Тов. і членів, родини і приятелів Покійну поховано з дому жалоби до укр. катол. церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на цвинтар св. Івана Хрестителя в Сиракюз, Н. Й., дня 19. серпня 1948 р. — В. Ій П.!

В. Осухівський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛИН, Н. Й. — Трикварта льні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 158, відбудуться в пятницю, 3. вересня, в год. 8. ввечір, в У. Н. Домі, 216 Гренд ул. Просимо членів конче прийти, бо маємо важні справи до полагодження. — М. Кіт, рек. секр.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДИРИҐЕНТА

Парохія св. Отця Николая в Трой, Ню Йорк, пошукує кваліфікованого ДЯКОВЧИТЕЛЯ, котрий би взірцево провадив хор, українську діточу школу, а й виконував все те, що входить в програму діяння дякоучителя. Посада до обняття зараз.

Зголошення слати на адресу:

ST. NICHOLAS UKRAINIAN CHURCH
376 THIRD STREET
TROY, N. Y.

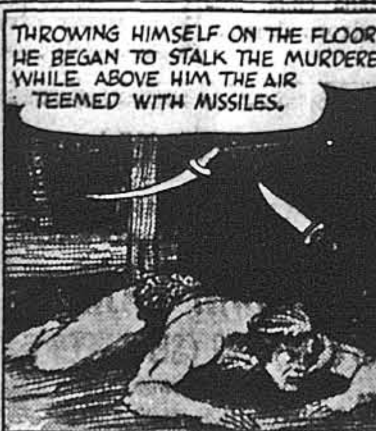
ТАРЗАН, ч. 1918. Бортьба в темряві.

Коли важкий ніж застряг в дверях, Тарзан похилився. Саме тоді з темряви випав другий ніж і застряг в місці, де щойно Тарзан стояв.

Він зрозумів, що освітлена заля робила його влучею, Тарзан ускочгв в середину і замкнув за собою двері казарми.

Він кинувся на землю й почав слідити за вбивником, а в тому часі повітря вгорі роїлося від ножів.

Серед глухої темряви пан джунглів почув, як сторож обертав замком. Він зрозумів, що коли б драб утік, то він пропав!